

DOOR JORN JONKER

woensdag
11 mei 2011
SPITS

Tony A. heeft al meer dan dertig jaar tbs. Hij is zo eenzaam dat hij zelfs zijn eigen rechtszaak 'gezellig' vindt. Volgens zijn buddy en zijn advocaat schiet de zorg in de long stay tekort.

Tony's advocaat Peter Klaassen en buddy Pieter Blik voor de Amsterdamse rechtbank. FOTO: M. GELUUTRECHT

'Kom eens wat vaker, man'

Tony is een grote dikke man. Met zijn groene joggingbroek, bevedte witte shirt en spijkerjack ziet hij er een beetje morsig uit, zo op de trap voor de rechtbank in Amsterdam. „Als een Tokkie“, omschrijft zijn buddy Pieter Blik. Af en toe maakt Tony een geintje. In een kroeg zou hij niet mistaan als stamgast, opvallen zou hij er zeker niet. Maar Tony heeft al meer dan dertig jaar tbs. In 1981 sloeg hij met een steen de schedel van een mededakloze in.

Na de rechtszaak gisteren waarin besproken werd of hij weer twee jaar langer tbs moet krijgen, rookt hij een gebiest sigarete. Eigenlijk vindt hij het wel gezellig, al die begeleiders, een advocaat en zijn buddy om hem heen.

Dat is wel eens anders in de instelling. „Allemaal mensen die om me geven, hier“, merkt Tony plots op na de rechtszaak, die helemaal om zijn psyche en gedrag ging.

Die eenzaamheid en andere 'onmenselijke' zaken in de long stay, daar maken Blik en Tony's advocaat Peter Klaassen zich zorgen om. „In een eerder programma had Tony bijvoorbeeld het kamerprogramma“, zegt Klaassen. „Dat kwam er op neer dat hij de hele dag op zijn kamer moest zitten.“

Tony doet al jaren geen vlieg kwaad, stelt Klaassen. „Geef hem dan eindelijk eens wat menselijkheid: een goed psychisch ziekenhuis, de long care. Niet deze straf.“ Tbs is in principe tweeledig, vindt Klaassen. „Mensen moeten er behandeld worden en de buitenwereld

met tegen te beschermd worden“, stelt Klaassen, die bijna honderd tbs'ers onder zijn hoede heeft. „In de long stay is alleen dat laatste aan de hand, Tony en vele anderen daar zijn uitbehandeld.“

Maar tbs'ers meer vrijheid geven, dat ligt momenteel politiek en maatschappelijk niet zo lekker. „Ik heb het idee dat ik iets goeds doe“, zegt Blik, die vrijwilliger is bij Stichting Vrij. Hij kan zelf maar af en toe komen omdat hij druk is met zijn studie. Een keer per maand komt hij bij Tony langs en elke week belt hij met hem. „Maar vrienden trekken hun wenkbrauwen er over op. 'Wat als je hem meer vrijheid geeft?', vragen ze me dan. Ze denken dat hij dan iemand vermoordt ofzo. Er is zoveel angst over tbs'ers.“

Blik zegt af toe: 'dat is gewoon niet

waar' als de rechter tijdens de zitting rapporten over Tony opleest. Die angst en boosheid uit de samenleving zit er inmiddels ook bij de rechters en behandelaars in, zien Blik en Klaassen. Tony zou bijvoorbeeld hyperseksueel zijn. „Dan zegt hij bijvoorbeeld: 'goh, ik zou ook best wel eens een vriendin willen hebben. Ik wil ook wel eens neuken.' Dat kan dan niet, zijn behandelaars reageren geschokt en Tony is ineens hyperseksueel. Dan kan je elke kroegsgast wel opsluiten, die zeggen ook zulke dingen“, zegt Blik. „Alles wordt in Nederland gepsychiatriseerd“, verzucht ook Klaassen. „Als jij als volwassen man dertig jaar vast zit, heb je zulke gespieerde armen“, grapt de advocaat.

En Tony, die wil dat zijn tbs stopt. Maar eigenlijk ook weer niet: dan moet

hij zelf koken. Hij heeft schizofrenie en kent bijna niet anders dan in een instelling wonen. Ondanks al die jaren wordt hij nog steeds gestraft met eenzaamheid en tucht, in plaats van eindelijk gewoon eens normaal behandeld te worden. Dat steekt hem wel. Wat ook pijn doet: zijn advocaat die het met het OM eens is dat de tbs verlengd moet worden. Klaassen ziet verbetering in de behandeling nu ze hem in de Van der Hoevekliniek naar een speciale afdeling willen brengen. Daar is meer aandacht voor de kwaliteit van leven, volgens de kliniek en ook volgens de advocaat. Door die stapjes 'in de goede richting', zou Tony misschien wel helemaal van zijn tbs af kunnen komen. „Maar iemand na dertig jaar kleine stapjes vooruit beloven... Ja, dat gelooft Tony niet altijd meer.“

**BLACKBERRY PREPAY
IN PRIJS VERLAAGD!**

Vind ik leuk

Winkel | hi.nl | 0800-0346

* 6 maanden gratis BlackBerry Internet®

209,99
159,99

BLACKBERRY®
CURVE™ 8520

Nu 6 maanden
gratis BlackBerry
Internet®

249,99
199,99

BLACKBERRY®
CURVE™ 9300

Nu 6 maanden
gratis BlackBerry
Internet®